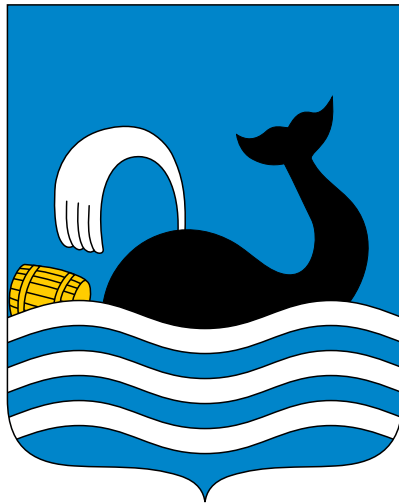

Molde kommune

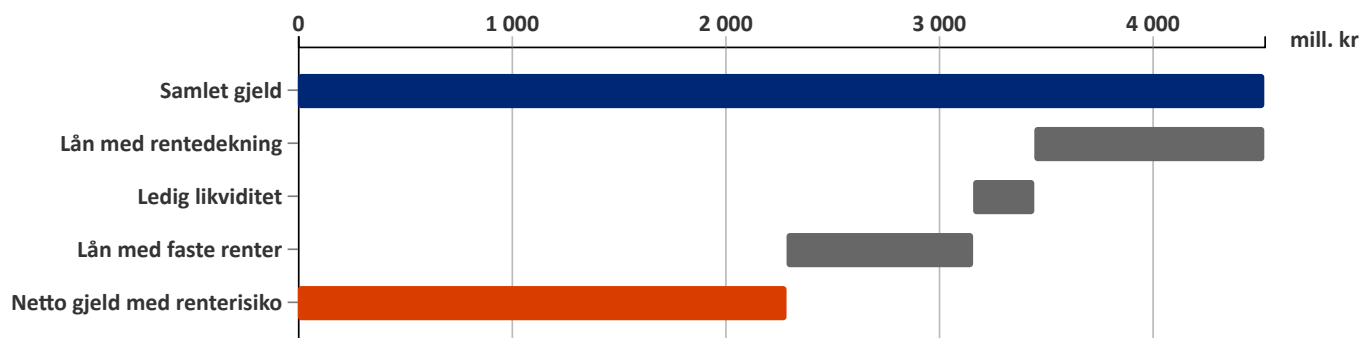
Finansrapport 3. tertial 2020

Utarbeidet i kommuneportalen.no

31.12.2020

1 Hovedoversikt	1
1.1 Netto gjeld med renterisiko	1
1.2 Nøkkeltall	1
1.3 Oppsummering	1
2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning	2
2.1 Kortsiktig aktiva	2
2.2 Langsiktig aktiva	2
2.3 Passiva	2
2.4 Kommentar	2
3 Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål	3
3.1 Likviditetsutvikling	3
3.2 Plassering av ledig likviditet	3
3.3 Renter på ledig likviditet	3
3.4 Kommentar	3
3.5 Sammensetning av ledig likviditet	4
3.6 Kommentar	4
4 Langsiktige aktiva	5
4.1 Markedsverdi	5
4.2 Avkastning	5
4.3 Sammensetning	5
4.4 Kommentar	5
5 Gjeld	6
5.1 Samlet gjeld	6
5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld	6
5.3 Lånekilder	6
5.4 Kommentar	6
5.5 Sammensetning av gjeld	7
5.6 Kommentar	7
6 Nedbetaling av gjeld	8
6.1 Løpetid på lån	8
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år	8
6.3 Avdrag på lån	8
7 Finansiell risiko	9
7.1 Nøkkeltall	9
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)	9
7.3 Andel faste renter	9
7.4 Lengde på faste renter	10
7.5 Årlige rentekostnader	10
7.6 Netto gjeld per innbygger	10
8 Renter	11
8.1 Egne rentebetingelser	11
8.2 Markedsrenter	11
8.3 Historisk renteutvikling	11
8.4 Den norske rentekurven	11
8.5 Kommentar	11
9 Vedlegg	12
9.1 Eksisterende lån	12
9.2 Rentebytteavtaler	13
9.3 Om finansrapporten	14
9.4 Ordliste	14
9.5 Disclaimer	17

1 Hovedoversikt

1.1 Netto gjeld med renterisiko

	31.12.2020	31.12.2019	Endring
Samlet gjeld	4 525	3 734	791
- Lån med rentedekning	1 077	1 101	-24
- Ledig likviditet	287	231	56
- Lån med fast rente	873	400	473
= Netto gjeld med renterisiko	2 288	2 002	286

1.2 Nøkkeltall

	31.12.2020	31.12.2019	Endring
Stresstest av "Netto gjeld med renterisiko" (1 pst.)	22,9	20,0	2,9
Lengde på faste renter	3 år, 9 mnd	3 år, 11 mnd	-2 mnd
Løpetid på lån	6 år, 7 mnd	4 år, 4 mnd	2 år, 3 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	815	700	115
Langsiktige aktiva	225	206	19

1.3 Oppsummering

Diagrammet viser Molde kommunes samlede lånegjeld, fratrukket ledig likviditet og lån med faste renter eller rentedekning. Den viser dermed hvor mye av kommunens lån som det er knyttet renterisiko til.

Kommunen har en total lånegjeld på litt over 4,5 mrd. Av dette er knappe 1,1 mrd. rentesikret gjennom gjeld knyttet til startlån, selvkostområder og lån til investeringer som gir rentekompensasjon (jf. punkt 5.6). Videre har kommunen 287 mill. i ledig likviditet stående i bank. Til slutt er 873 mill. lån med fastrente. Av den totale gjelden er det da knappe 2,3 mrd. som innehar renterisiko. Stresstesten viser at dersom renten per år øker med 1 prosent, vil dette medføre en økt renteutgift på 22,9 mill.

Alle tall er i utgangspunktet konserntall, men Molde havnevesen KF er holdt utenfor. Tall fra 2019 er for tidligere Molde kommune og gir dermed ikke et riktig sammenligningsgrunnlag.

2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning

2.1 Kortsiktig aktiva

	Ja	Nei
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Forvaltning av ledig likviditet er i henhold til finansreglementet	✓	

2.2 Langsiktig aktiva

	Ja	Nei
Kommunen har langsiktige finansielle aktiva	✓	
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Det utarbeides egen rapport	✓	
Forvaltningen er i henhold til finansreglement	✓	

2.3 Passiva

	Finansreglement			Faktisk forvaltning	
	Krav	Min	Maks	31.12.2020	31.12.2019
Største lån i prosent av samlet gjeld				9,9 %	12,1 %
Andel lån med "Faste renter" av "Samlet gjeld"				19,3 %	10,7 %
Andel "Netto gjeld med renterisiko" av "Samlet gjeld"				50,6 %	53,6 %
Faste renter av "Gjeld som belaster kommunekassen"				26,6 %	16,0 %
Rentebinding, faste renter	✓		5,0	3 år, 9 mnd	3 år, 11 mnd
Gjeld som må refinansieres innen 1 år				18,0 %	18,7 %
Renter og avdrag som andel av frie inntekter				11,3 %	0,0 %

2.4 Kommentar

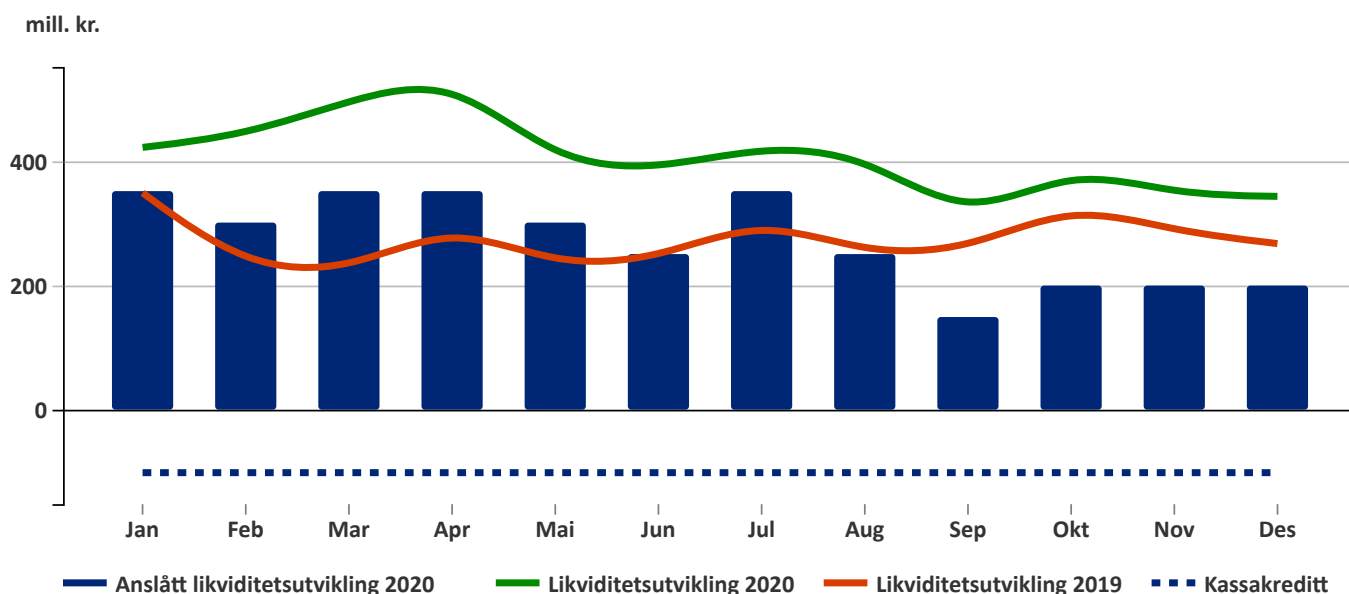
Finansreglement ble vedtatt 23. april 2020. Det er revidert 11. februar 2021, men i denne rapporten per 31.12.2020 er det daværende reglement som er lagt til grunn.

Tabell 2.3 viser at finansreglementet har definert krav på ett av de syv punktene som er listet opp. Kommunen skal ha en vektet bindingstid på den samlede gjeldsporteføljen som ligger på mellom 0 og 5 år. Dette er et uttrykk for vektet gjennomsnittlig løpetid (tid til forfall) på låneporteføljen. Ved å spre tidspunkt på forfall vil refinansieringsrisikoen reduseres. Tallene som rapporteres under faktisk forvaltning på dette punktet viser gjennomsnittlig bindingstid på de faste rentene, og ikke på den totale gjeldsporteføljen som kommunen har definert krav på.

Dagens forvaltning er i henhold til finansreglementet.

3 Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål

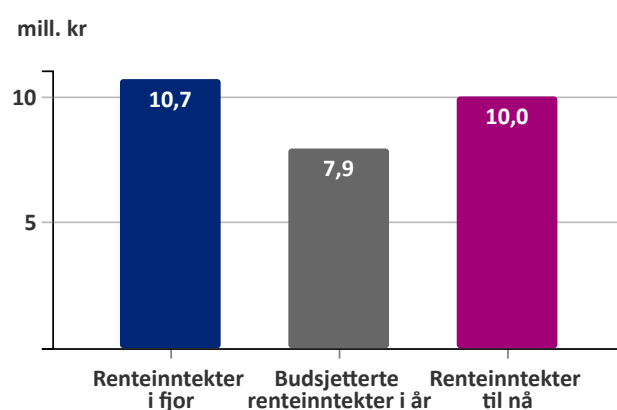
3.1 Likviditetsutvikling

3.2 Plassering av ledig likviditet

	31.12.2020	31.12.2019	Endring
Hovedbank	286,5	231,0	55,5
Andre banker	0	0	0
Rentepapirer	0	0	0
Aksjer	0	0	0
Sum	286,5	231,0	55,5

3.3 Renter på ledig likviditet

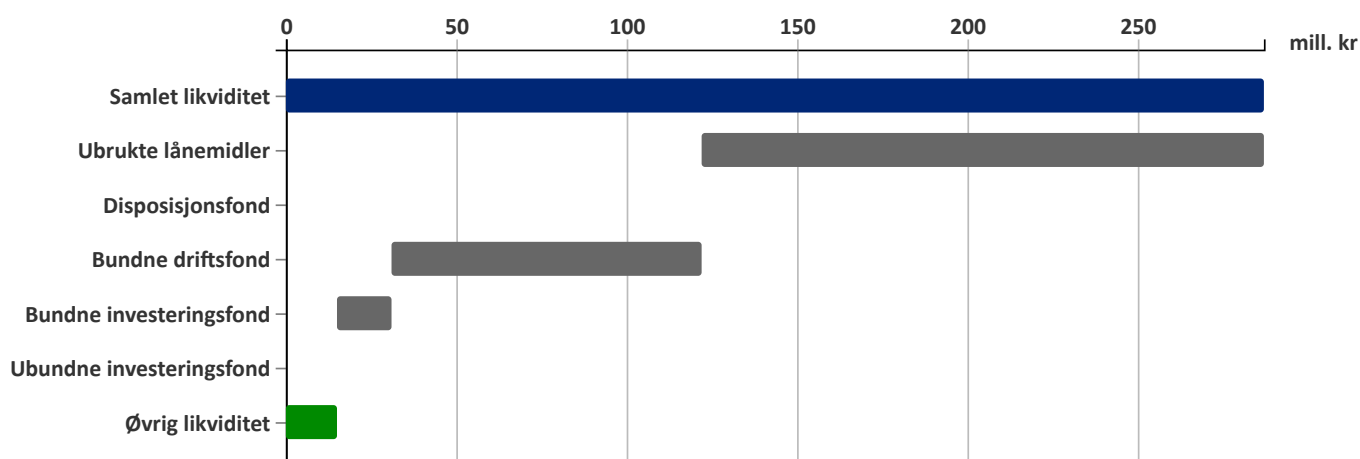
3.4 Kommentar

Figur 3.1 viser utviklingen i samlet likviditet for konsernet Molde kommune. Her er det ikke skilt mellom midler som er definert som langsiktige finansielle aktiva og ledig likviditet beregnet for driftsformål. Figuren viser at samlet likviditet har vært god, men nedadgående gjennom året. Det skyldes en klar reduksjon i ubrukte lånemidler i 2020.

Tabell 3.2 viser ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. Det er penger som skal være tilgjengelig for å dekke kommunens betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller innenfor en kort og mellomlang tidshorisont. Disse midlene skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet. Tallene er gjennomsnitt for året. I all hovedsak består ledig likviditet av ubrukte lånemidler og likviditetslån.

Figur 3.3 viser renteinntekter som kommunen har fått på bankinnskudd, utlån og andre renteinntekter. Konserinterne renteinntekter er ikke med. Renteinntekter i foretakene er ikke inkludert.

3.5 Sammensetning av ledig likviditet

	31.12.2020	31.12.2019	Endring
Ledig likviditet	287	231	56
- Ubrukte lånemidler	165	136	29
- Disposisjonsfond	0	0	0
- Bundne driftsfond	91	34	57
- Bundne investeringsfond	16	2	14
- Ubundne investeringsfond	0	0	0
= Øvrig likviditet	15	59	-44

3.6 Kommentar

Denne oversikten viser sammensetningen av ledig likviditet som inngår i kortsiktig aktiva. Likviditetslån på 100 mill. blir ikke skilt ut som egen post her. Uten likviditetslånet ville likviditeten vært 100 mill. svakere.

Ubrukte lånemidler er på 165 mill. Reelt sett er ubrukte lånemidler redusert med 135,8 mill. i 2020. Tall for 2019 er her tidligere Molde kommune og gir ikke riktige tall for den nye kommunen. Det har vært et mål å fjerne ubrukte lånemidler, gjennom reduserte låneopptak.

Bundne driftsfond og investeringsfond er på 107 mill. Dette er penger som står i bank på kort sikt og som er bundet til bestemte formål. Øvrig likviditet er på 15 mill. Korrigert for likviditetslån er den på minus 85 mill. Akkumulert premieavvik er den posten som tærer klart mest på likviditeten til kommunen. Netto premieavvik er på 272 mill. ved utgangen av 2020.

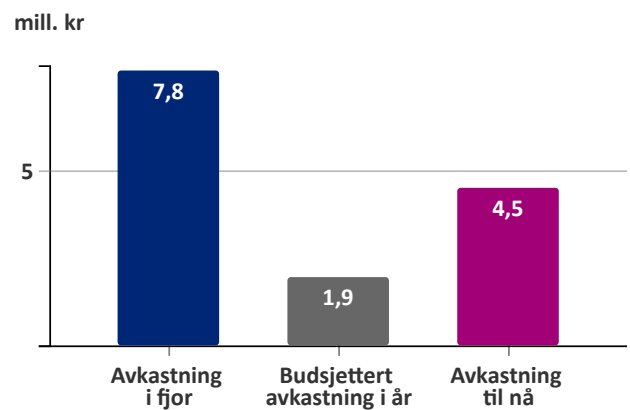
Disposisjonsfond og ubundet investeringsfond er ikke med i ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål, siden dette defineres som langsiktige finansielle aktiva i henhold til finansreglementet. Av kommunens disposisjonsfond skal 50 prosent likevel forvaltes som kortsiktig likviditet. Det forutsetter at fondene ikke er disponert til andre formål.

4 Langsiktige aktiva

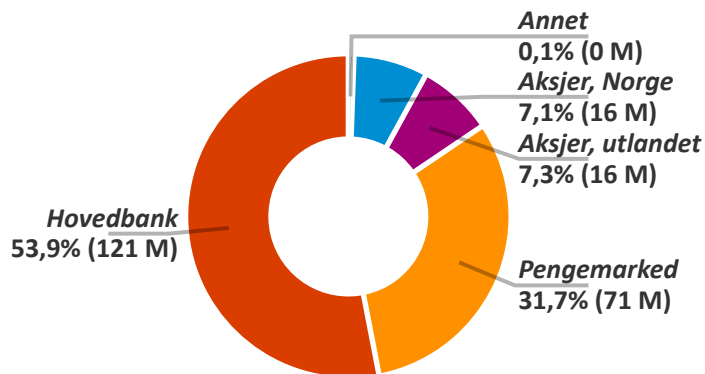
4.1 Markedsverdi

	31.12.20	31.12.19	Endring
Bank	121	107	15
Pengemarkedet	71	13	59
Obligasjonsmarked	0	54	-54
Aksjer	33	33	-1
Sum	225	206	19

4.2 Avkastning

4.3 Sammensetning

4.4 Kommentar

Molde kommunes langsiktige finansielle aktiva er definert som kommunens midler avsatt til disposisjonsfond og ubundet investeringsfond. Kommunen har ved utgangen av 2020 et disposisjonsfond på 163 mill. Videre var det et ubundet investeringsfond på 62 mill. Samlet gir dette langsiktige finansielle aktiva på 225 mill. ved utgangen av 2020.

Av dette er 121 mill. plassert i bank. Resterende beløp på 104 mill. er forvaltet eksternt av Pareto Asset Management AS. Disse er fordelt mellom aksjer og obligasjoner. I 2020 økte markedsverdien på disse midlene med 4,5 mill. Denne urealisert gevinsten er inntektsført i kommunes regnskap for 2020.

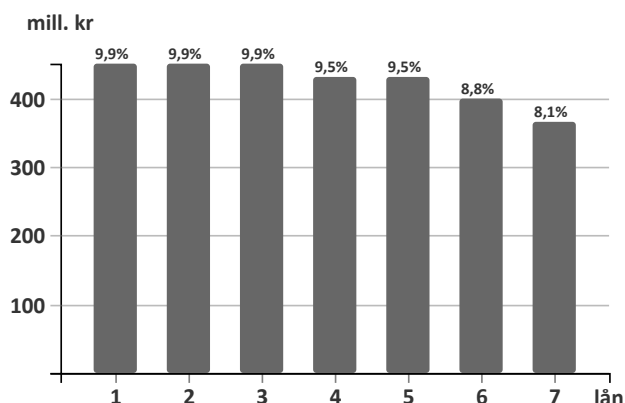
Stresstest på de langsiktige aktivaene som forvaltes eksternt, hvor det legges til grunn 1,0 prosent renteøkning og 25,0 prosent verdifall på aksjer, viser en økt netto finansutgifter på 9,9 mill. kroner. Legger vi til de 121 mill. kronene stående i bank, viser stresstesten økte finansutgifter på 8,7 mill. kroner.

5 Gjeld

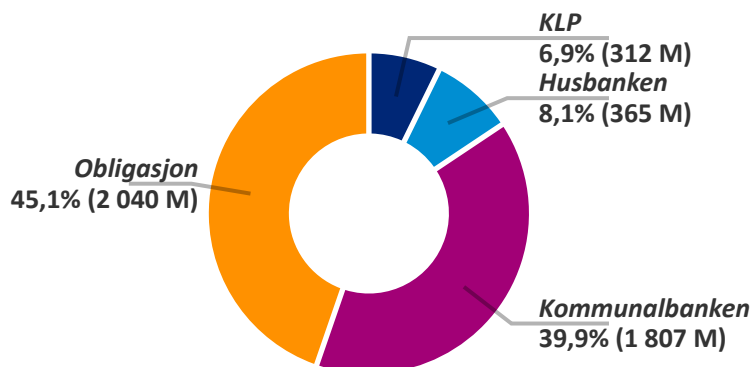
5.1 Samlet gjeld

	31.12.20	31.12.19	Endring
Kommunalbanken	1 807	1 415	392
Husbanken	365	329	37
KLP	312	0	312
Obligasjoner	2 040	1 840	200
Sertifikater	0	150	-150
Andre	0	0	0
Sum	4 525	3 734	791

5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld

5.3 Lånekilder

5.4 Kommentar

Samlet lånegjeld er på 4 525 mill. Hovedfinansieringen til Molde kommune er fire bulletlån (lån uten avdrag) i Kommunalbanken og seks obligasjonslån. Disse utgjør 85,1 prosent av den totale låneporteføljen.

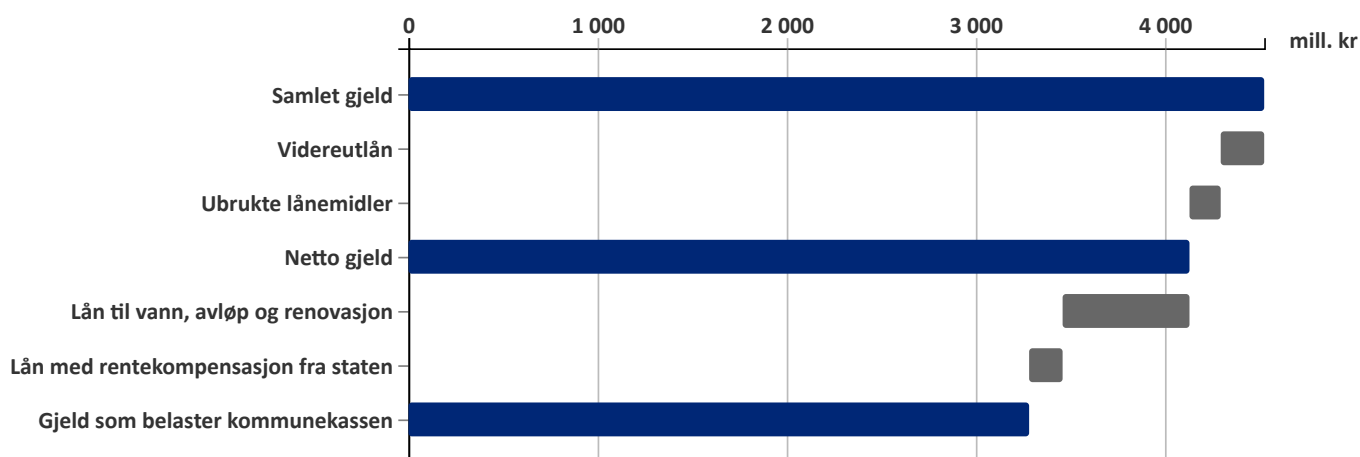
Kommunen har også en rekke mindre startlån i Husbanken. I denne rapporteringen er alle startlånene i Husbanken slått sammen og definert som lån med flytende rente. I tillegg har Molde eiendom KF lån i Husbanken knyttet til utleieboliger på 138 mill.

I tillegg til lånegjelden her, ble det tatt opp et sertifikatlån i desember 2020 på 100 mill. kroner. Dette for å være trygg på at likviditeten var god nok fra nyttår og ut første halvår i 2021.

Molde kommune har som mål å ha en låneportefølje som består av færrest mulige lån. Det er flere lån som nå har blitt slått sammen som følge av dette. Videre må dette balanseres mot refinansieringsrisikoen. Det er derfor viktig at enkeltlån ikke utgjør en for stor andel av låneporteføljen og at refinansieringsbehovet på kort sikt ikke er for stort.

5.5 Sammensetning av gjeld

	31.12.2020	31.12.2019	Endring
Samlet gjeld	4 525	3 734	791
- Videreutlån	230	329	-99
- Ubrukte lånemidler	165	136	28
= Netto gjeld	4 130	3 269	861
- Lån til vann, avløp og renovasjon	671	613	58
- Lån med rentekompensasjon fra staten	177	160	17
= Gjeld som belaster kommunekassen	3 283	2 497	787

5.6 Kommentar

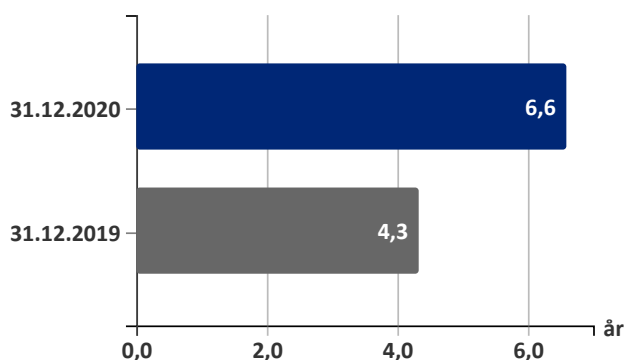
Diagrammet viser hvordan gjeldsporteføljen er sammensatt. Molde kommune har ved utgangen av 2020 en samlet lånegjeld på 4,5 mrd. Av disse knytter 230 mill. seg til videreutlån, som her er definert som startlån og andre videreutlån i Molde kommune. Denne gjelden blir tilbakebetalt i form av renter og avdrag fra lånemottaker. Videre har kommunen 165 mill. kroner i ubrukte lånemidler. Trekker man ut videreutlån og ubrukte lånemidler, sitter kommunen igjen med en nettogjeld på 4,1 mrd. kroner.

Lån knyttet til VAR-formål (selvkostområdene vann, avløp, renovasjon og slam som her er definert som investeringer i Molde vann og avløp KF) utgjør 671 mill. kroner. Finansutgifter på lån knyttet til finansiering av selvkostområdet blir sikret gjennom gebyr fra abonnentene.

Kommunen mottar også rentekompensasjon på enkelte av investeringene i helsebygg, kirker og skole- og svømmeanlegg. I 2020 mottar kommunen rentekompensasjon fra staten på lån tilsvarende 177 mill. Gjeld som belaster kommunekassen blir etter dette på 3,3 mrd. kroner.

6 Nedbetaling av gjeld

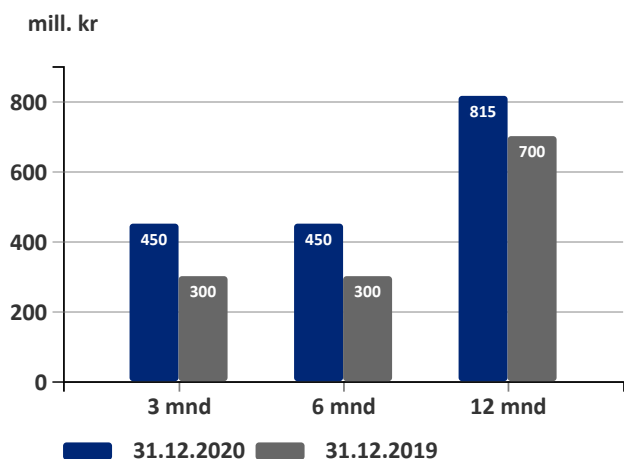
6.1 Løpetid på lån

Kommentar

Molde kommune har en vektet løpetid (tid til forfall) på 6,6 år på den totale låneporteføljen. Utviklingen viser en økning i løpetid.

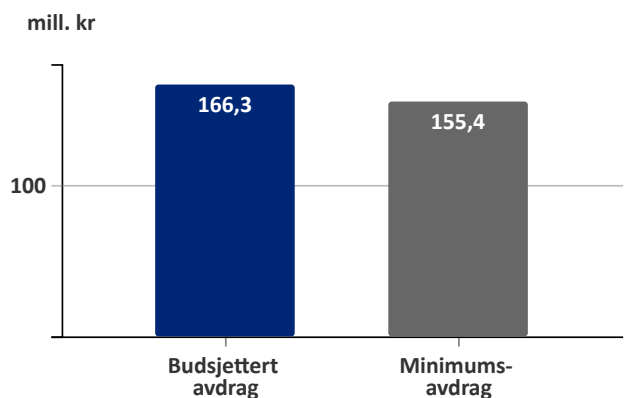
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år

Kommentar

Figuren viser hvor stort volum av gjeldsporteføljen som må refinansieres i løpet av de neste 3, 6 eller 12 månedene. Innen de neste 6 månedene må Molde kommune refinansiere lån på 450 mill. Innen de neste 12 månedene må Molde kommune refinansiere 815 mill.

6.3 Avdrag på lån

Kommentar

For 2020 var det budsjettert med et minimumsavdrag på 166,3 mill. for konsernet. Faktisk minimumsavdrag ble på 155,4 mill.

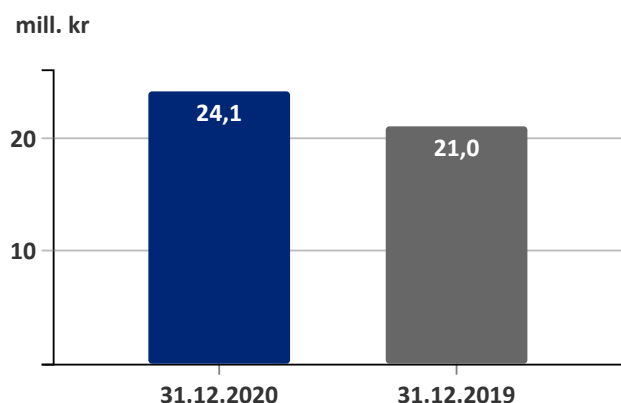
Dette fordeler seg mellom Molde kommune, Molde eiendom KF og Molde vann og avløp KF. Molde havnevesen KF er ikke inkludert i tallene.

7 Finansiell risiko

7.1 Nøkkeltall

Renterisiko	31.12.2020	31.12.2019	Endring
Stresstest av "Gjeld som belaster kommunekassen" (1 pst.)	24,1	21,0	3,1
Faste renter av "Lån som belaster kommunekassen"	26,6 %	16,0 %	10,6 p.
Lengde på faste renter (år)	3,8	4,0	-0,2
Anslag på årlig rentekostnad	62,9	62,7	0,2
Budsjettetert årlig rentekostnad	72,0	63,9	8,1
Likviditetsrisiko			
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	815	700	115
Løpetid på lån (år)	6,6	4,3	2,3
Gjeld			
Netto gjeld (mill. kroner)	4 130	3 269	861
Netto gjeld per innbygger (tusen kroner)	130	121	9

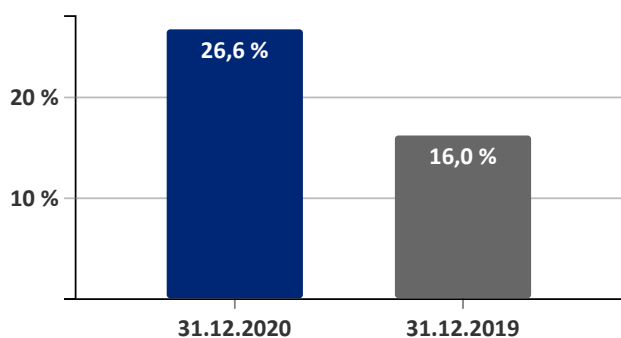
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)

Kommentar

Stresstesten viser at rentekostnadene knyttet til lånegjelda vil øke med 24,1 mill. dersom renten går opp med 1,0 prosent.

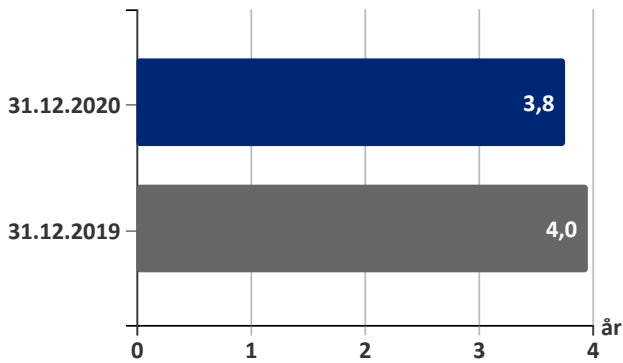
7.3 Andel faste renter

Kommentar

Per utgangen av 2020 har Molde kommune fastrente på 26,6 prosent av gjelden som belaster kommunekassen. Obligasjonslån på 450 mill. tatt opp i mars 2020 ble tatt opp med femårig fastrente. Dette økte andelen fastrente og forskutterte at den ene rentebytteavtalen som utløper i 2021.

7.4 Lengde på faste renter

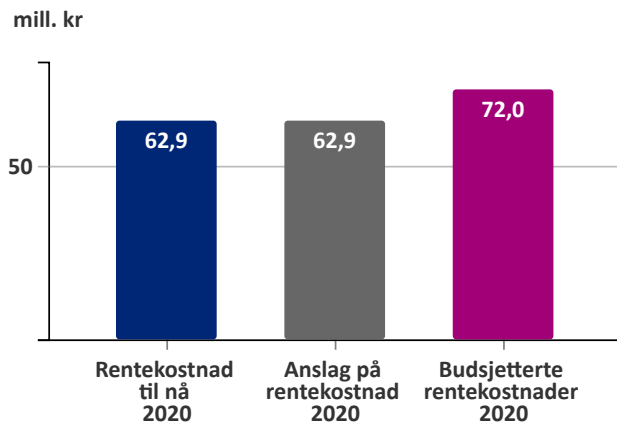

Kommentar

Lengde på faste renter er på 3,8 år. Dette knytter seg til gjennomsnittlig varighet på de to rentebytteavtalene kommunen har inngått og lån med fastrente.

Den ene rentebytteavtalen går ut i mars 2021.

7.5 Årlige rentekostnader

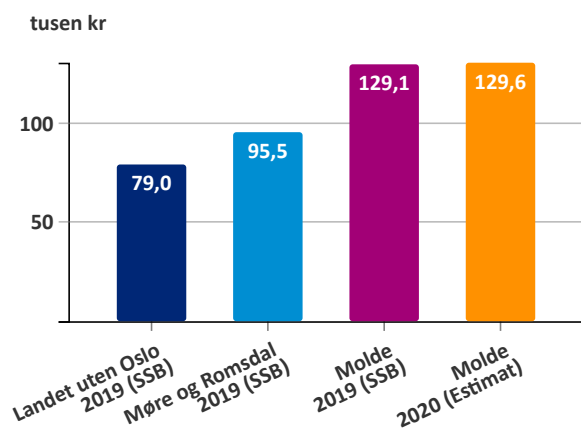

Kommentar

Renteutgiftene ble på 62,9 mill. kroner i 2020. Renten har gått klart ned etter Covid-19 slo til for fullt.

Budsjetterte renteutgifter ble kraftig redusert i budsjettrevisjonen.

7.6 Netto gjeld per innbygger

Kommentar

Molde kommune ligger klart over gjennomsnittet i Møre og Romsdal og landet uten Oslo på nettogjeld per innbygger.

8 Renter

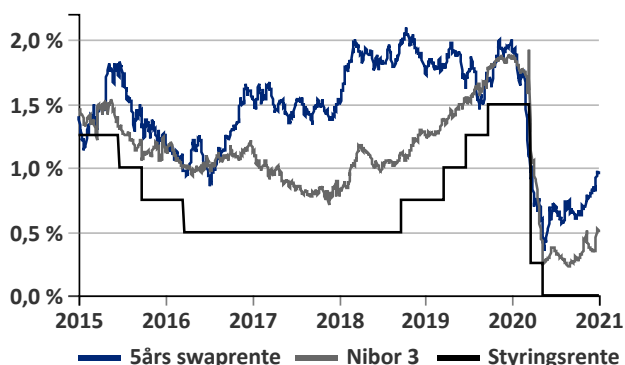
8.1 Egne rentebetingelser

	31.12.2020	31.12.2019	Endring
Flytende lån	0,85 %	2,15 %	-130 p.
Fastrentelån	1,88 %	0,00 %	188 p.
Rentebytteavtaler	2,21 %	2,21 %	0 p.
Gjennomsnittlig rente	1,15 %	2,18 %	-103 p.

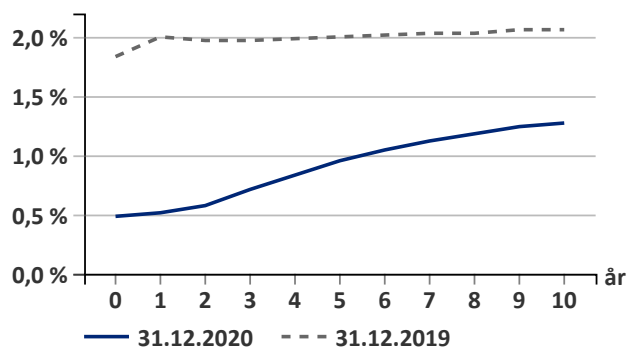
8.2 Markedsrenter

	31.12.2020	31.12.2019	Endring
Norges Banks styringsrente	0,00 %	1,50 %	-150 p.
3 mnd. Nibor	0,49 %	1,84 %	-135 p.
5 års swaprente	0,95 %	2,00 %	-105 p.
10 års swaprente	1,28 %	2,07 %	-79 p.

8.3 Historisk renteutvikling

8.4 Den norske rentekurven

8.5 Kommentar

Styringsrenten i Norges Bank økte jevnt og trutt fra høsten 2018 og gjennom hele 2019. Etter dette har styringsrenten blitt redusert og senest satt ned til 0,0 %. 3 måneders Nibor har stort sett fulgt styringsrenten, men det var et veldig uoversiktlig finansmarked, med stor usikkerhet rundt kapitaltilgangen fra midten av mars av. Dette førte til store endringer fra dag til dag i en liten periode. Dette roet seg nokså raskt og 3. måneders Nibor er ved utgangen av 2020 på 0,49 %.

Swaprenten (fastrente) på både 5 og 10 år økte mot slutten av 2020, men må fremdeles defineres som lave. Forventningene til rentene fremover er at den skal øke sakte fra slutten av 2022 og fremover de neste 10 årene. Men det er ikke forventninger om store renteøkninger.

9 Vedlegg

9.1 Eksisterende lån

Nr	Lånegiver/lånenr	Rentetype	Hovedstol	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
1	Kommunalbanken_20170465	NIBOR 3M	450 000 000	0,830 %	1 mnd, 15 d	2 mnd, 16 d
2	Obligasjoner_NO0010819659	NIBOR 3M	430 000 000	0,774 %	1 mnd, 15 d	1 år, 2 mnd
3	Obligasjoner_NO0010819667	NIBOR 3M	430 000 000	0,809 %	1 mnd, 15 d	1 år, 8 mnd
4	Husbanken_14633757-10	Fast	1 426 950	2,879 %	1 år, 1 mnd	31 år, 1 mnd
5	Kommunalbanken_20180362	NIBOR 6M	300 000 000	0,825 %	3 mnd, 0 d	2 år, 8 mnd
6	Kommunalbanken_20180363	NIBOR 6M	365 000 000	0,660 %	3 mnd, 0 d	8 mnd, 18 d
7	Obligasjoner_NO0010847171	NIBOR 3M	450 000 000	0,895 %	1 mnd, 15 d	3 år, 2 mnd
8	Obligasjoner_NO0010863897	NIBOR 3M	280 000 000	0,791 %	1 mnd, 15 d	3 år, 8 mnd
9	KLP_8317.56.43136	Fast	60 450 000	2,161 %	-12 d	37 år, 9 mnd
10	KLP_8317.55.88658	Fast	114 268 560	1,870 %	-18 d	27 år, 10 mnd
11	Husbanken_11539054-1	p.t.	31 049 712	0,928 %	14 d	23 år, 9 mnd
12	Husbanken_Startlån	p.t.	227 278 187	1,200 %	14 d	28 år, 6 mnd
13	Husbanken_14634108-10	Fast	2 894 456	2,485 %	11 år, 7 mnd	21 år, 7 mnd
14	Husbanken_14634109-10	Fast	3 945 328	2,485 %	11 år, 7 mnd	21 år, 7 mnd
15	Husbanken_14634111-10	Fast	5 034 328	2,485 %	11 år, 7 mnd	21 år, 7 mnd
16	Husbanken_14634110-10	Fast	5 082 000	2,485 %	1 år, 7 mnd	21 år, 7 mnd
17	Husbanken_14631757-10	Fast	3 840 000	2,386 %	11 år, 8 mnd	31 år, 7 mnd
18	Husbanken_14634048	Fast	1 246 656	2,485 %	11 år, 7 mnd	21 år, 7 mnd
19	Husbanken_11533444	p.t.	42 173 002	0,928 %	14 d	27 år, 4 mnd
20	Husbanken_11542171	p.t.	39 283 347	0,928 %	14 d	26 år, 3 mnd
21	Obligasjoner_NO0010877178	Fast	450 000 000	1,820 %	4 år, 2 mnd	4 år, 2 mnd
22	Kommunalbanken_20200308	NIBOR 3M	291 895 689	0,925 %	1 mnd, 15 d	5 år, 5 mnd
23	Kommunalbanken_20200373	NIBOR 3M	400 000 000	0,865 %	1 mnd, 15 d	4 år, 8 mnd
24	KLP_8317.55.41197	p.t.	137 587 818	1,020 %	14 d	29 år, 5 mnd
25	Husbanken_14624328	p.t.	2 243 565	0,809 %	14 d	24 år
			4 524 699 598	1,000 %	6 mnd, 28 d	6 år, 7 mnd

9.2 Rentebytteavtaler

Nr	Kontraksnummer	Hovedstol	Fastrente	Start dato	Gjenstående løpetid
1	2016102606283	200 000 000	1,60 %	28.10.2016	5 år, 8 mnd
2	2014011714210	200 000 000	2,82 %	21.01.2014	2 mnd, 16 d
		400 000 000	2,21 %		2 år, 11 mnd

9.3 Om finansrapporten

Finansrapporten er utformet etter § 7 i Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning og gir en beskrivelse av følgende forhold:

- Kommunens finansielle risiko
- Hvordan aktiva og passiva er sammensatt
- Markedsverdi for aktiva, både samlet og for hver gruppe av aktiva
- Verdi for passiva og verdi av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i kommunens finansielle risiko
- Aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser
- Avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen

9.4 Ordliste

Begrep	Definisjon
Anslag på årlig rentekostnad	Er et oppdatert anslag på kommunens rentekostnad for samlet gjeld. Estimater består av påløpte rentekostnader frem til rapporteringstidspunktet og estimerte rentekostnad for gjenstående måneder av året for samlet gjeld.
Avdrag på lån	Kommuneloven stiller krav til avdragsnivå på investeringer. Rapporten viser kommunens budsjetterte avdrag inneværende år og kommunens lovpålagte minimumsavdrag.
Avkastning, langsiktig aktiva	Er et oppdatert anslag på kommunens avkastning på langsiktig aktiva. Avkastningen er summen av renteinntekter, verdistigning på aksjer og utbytte. Kommunens langsiktige aktiva skal være definert i finansreglementet. Se også renter på ledig likviditet.
Avkastning til nå	Avkastning på kommunens langsiktige aktiva på rapporteringstidspunktet. Se avkastning, langsiktig aktiva.
Budsjettert avkastning	Er budsjettert avkastning på kommunens langsiktige aktiva. Budsjetterte avkastning i år er det som er lagt til grunn i årets budsjett. Se avkastning langsiktig aktiva.
Budsjetterte renteinntekter i år	Er budsjetterte renteinntekter på kommunens kortsiktige aktiva. Dvs. renteinntekter på aktiva som ikke er vedtatt som langsiktig aktiva.
Bundne driftsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne driftsfond er som regel ubrukte tilskudd til bestemte formål.
Bundne investeringsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne investeringsfond er knyttet bestemte fremtidig investering som ikke kan omdisponeres til andre formål.
Disposisjonsfond	Avsetninger som kommunestyret kan disponere fritt. Midler på disposisjonsfond stammer fra tidligere års overskudd og er ment som en buffer mot uforutsette kostnader eller inntektssvikt. Midler som er vedtatt forvaltet som langsiktig aktiva er ikke en del av kommunens ledige likviditet.
Egne rentebetingelser	Rentebetingelser på kommunens gjeld vektet ut fra lånets størrelse
Flytende lån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med flytende rente
Fastrentelån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med fast rente
Rentebytteavtaler	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på rentebytteavtaler
Gjennomsnittsrente	- Viser kommunens gjennomsnittlige rente p.a. som et veid gjennomsnitt av flytende lån, fastrentelån og rentebytteavtaler

Begrep	Definisjon
Fast rente	Gjelder rente med bindingstid. Beregningen tar utgangspunkt i rente på lån med rentebinding over 1 år og alle avtaler om rentesikring (uavhengig av gjenstående bindingstid). Lån med rentebinding under 1 år er definert som flytende rente. Se Flytende rente
Flytende rente	Renter på alle lån uten rentebinding eller lån med rentebinding der gjenstående løpetid er under ett år. Alle lån med p.t. betingelser og nibor-lån er definert som flytende rente. Ingen rentebytteavtaler er definert som flytende rente.
Frie inntekter	Frie inntekter er midler kommuner og fylkeskommuner fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om vel 75 pst. av kommunens samlede inntekter (inkl. momskompensasjon).
Gjeld som belaster kommunekassen	Er Samlet gjeld med fradrag for ubrukte låne og lån hvor renten finansieres av andre kilder enn kommunekassen.
Gjennomsnittlig rente	Gjennomsnittlig rente er beregnet som et veid gjennomsnitt av rentesatser på lån og rentesatser på finansielle instrumenter.
Gjenstående løpetid	Den tiden som står igjen før lånet skal være innfridd eller nedbetalt i henhold til låneavtalen.
Husbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er boligpolitisk. Kommunens lån i Husbanken er ofte knyttet til videre utlån av Startlån til førstegangsetablerere.
KLP	Norges største pensjonsselskap. Eid av kommuner, helseforetak og andre med offentlig tjenstepensjon i selskapet. Tilbyr lån til offentlig eid virksomhet og andre som utfører offentlige tjenester.
Kommunalbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er å sikre kommunesektoren stabil og rimelig finansiering.
Kredittmargin	Rentepåslag långiver har på markedsrentene.
Langsiktig aktiva	Kommunens langsiktige finansielle aktiva skal være angitt i kommunens finansreglement.
Ledig likviditet	All aktiva som kommunestyret ikke har definert som langsiktig aktiva
Lengde på faste renter	Gjennomsnittlig rentebinding på lån med faste renter og rentesikringsavtaler og sier noe om forutsigbarheten på kommunens faste renter. Rentebindingsperioden for hver enkelt avtale vektet i forhold til summen av alle fastrenteavtalene.
Likviditetsutvikling	Viser faktisk likviditetsutvikling og beste anslag på likviditet gjennom året.
Løpetid på lån	Angir nedbetalingstid på samlet gjeld. Nedbetalingstid er normalt i samsvar med investeringsens levetid. I senere år er det blitt mer vanlig med kortere løpetid. Lånet må da refinansieres før investeringen er nedbetalt. Refinansieringsrisiko gjør at Kommunen derfor skal rapportere alle lån som må refinansieres innen de kommende 12 måneder.
Lån med rentedekning	Lån hvor rentekostnader er eksternfinansiert: a) alle lån med rentekompensasjon fra staten b) alle startlån og andre lån kommunen har lånt ut videre c) alle lån knyttet til vann, avløp og renovasjon (VARF-området)
Lån med rentekompensasjon fra staten	For å stimulere til rehabilitering og nybygg av skoler og svømmeanlegg, samt sikring og bevaring av kirkebygg mv. yter staten rentekompensasjon for påløpte kostnader til prosjektet. Ordningen med rentekompensasjon til skoler og svømmehaller ble avsluttet i 2016 og utfases over en 8 års periode.

Begrep	Definisjon
Lån som belaster kommunekassen	Samlede lån fratrukket videre utlån, ubrukte lånemidler og lån finansiert gjennom kommunale avgifter (vann, avløp og renovasjon mv).
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	Lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder. Er ofte avdragsfrie lån som inngår i en portefølje av lån med ulike løpetider.
Lån til vann, avløp og renovasjon	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet. Rentekostnader dekkes av brukerbetaling fra innbyggerne
Markedsrente	Generelt uttrykk for rentenivået med ulike løpetider i markedet.
Norges Banks styringsrente	Fastsettes av Norges Bank og er renten som banker får på innskudd i Norges Bank over natten
3 mnd. Nibor	Norwegian Interbank Offered Rate. Renten norske banker betaler for å låne seg imellom.
5 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 5 års faste rente eksklusiv kreditmargin
10 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 10 års faste rente eksklusiv kreditmargin
Markedsverdi	Beløpet markedet er villig til å betale for et verdipapir
Minimumsavdrag	Kommuneloven stiller krav til laveste avdragsnivå på lån. Summen av alle lovpålagte avdrag utgjør kommunens årlige minimumsavdrag. Budsjettert avdrag må minst være på nivå med kommunens minimumsavdrag.
Netto gjeld	Kommunens samlede innlån fratrukket videre utlån og ubrukte lånemidler.
Netto gjeld pr. innbygger	Netto gjeld delt på antall innbyggere i kommunen.
Obligasjoner, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid over 1 år og avtalt årlig rente. Dette kan være enkeltstående obligasjoner eller plassering i et obligasjonsfond.
Obligasjoner, gjeld	Et lån kommunen tar opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev som noteres på Oslo børs. Obligasjoner er vanligvis et lån med fast rente som har løpetid på minst ett år.
Pengemarked, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid under 1 år. Dette kan være enkeltstående sertifikater eller plassering i et pengemarkedsfond.
Rentebinding	Avtalt bindingstid på renten.
Rentebytteavtaler	Avtale om fast rente uten at det er knyttet et lån til avtalen. Er et alternativ til lån med faste renter og er vanlig å knytte opp til lån med flytende rente. Rentebytteavtaler er et fleksibelt verktøy for å sikre at kommunens andel med faste renter er i tråd med kommunens finansreglement.
Samlet gjeld	Kommunens totale innlån, eksklusive eventuelle pensjonsforpliktelser.
Samlet likviditet	Den likviditeten som kommunen har til disposisjon
Sertifikater, gjeld	Lån som kommunen kan ta opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev notert på Oslo børs. Sertifikater er et kortsiktig avdragsfritt lån som har en løpetid fra 3 måneder til 12 måneder.
Stresstest (1 pst)	Viser økonomiske konsekvenser ved en økning i rentenivået.
Stresstest av «Netto gjeld med renterisiko» (1 pst.)	Testen viser økning i netto rentekostnader hvis renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i kommunens samlede gjeld fratrukket «lån med rentedekning», «kommunens ledig likviditet (penger på konto, men ikke langsiktig aktiva)» og «lån med faste renter».
Stresstest av «Gjeld som belaster kommunekassen»	Testen viser økning av rentekostnad som belaster kommunekassen dersom renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i gjeld som belaster kommunekassen korrigert for lån med faste renter.
Ubrukte lånemidler	Midler som står på bankkonto i påvente av en investering / forbruk.

Begrep	Definisjon
Ubundne investeringsfond	Er avsetninger som kommunestyret kan disponere til investeringsformål. Midler på ubundne investeringsfond kan ikke disponeres til drift.
VARFS-formål	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet (vann, avløp, renovasjon, feiing og slam).
Vektet	Betyr at en tar hensyn til størrelsen på lånet (store lån teller mer enn små lån).
Vektet løpetid på lån	Uttrykk for gjennomsnittlig nedbetalingstid på låneporteføljen. Benevnes også som durasjon. Se definisjon Vektet.
Vektet rentebinding	Uttrykk for gjennomsnittlig bindingstid på renten og renteinstrumenter (rentebytteavtaler). Benevnes også som durasjon på rentebindingen. Se definisjon Vektet.
Videre utlån	Lån som kommunen har tatt opp for videre utlån til personer og virksomheter utenfor kommunen. Gjelder bl.a. startlån og lån til kommunale selskaper.
Øvrig likviditet	Gir et bilde av kommunens likviditet fratrukket fondsavsetninger og ubrukte lånemidler. Dersom Øvrig likviditet er negativ finansieres løpende betalingsforpliktelser av fondsavsetninger, ubrukte lånemidler, kassekreditt eller lån fra kommunens langsiktige aktiva.

9.5 Disclaimer

Kommuneportalen.no er eid av SpareBank 1 SMN og Finansrapporten er utarbeidet på bakgrunn av innrapporterte tall fra kommunen. SpareBank 1 SMN gir derfor ingen garantier for at innholdet i rapporten er riktig.

Det tas forbehold om at Finansrapporten kan inneholde tekniske unøyaktigheter eller feil. SpareBank 1 SMN fraskriver seg ethvert ansvar for ev. handlinger kommunen måtte foreta seg på bakgrunn av informasjon i finansrapporten.